

**Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА РЕСТИТУЦИЈУ**

Јединица за враћање имовине
жртава Холокауста
Београд, ул. Масарикова бр. 5
Број: 46-000141/2016
Датум: 18.07.2016. године
В.А.

Агенција за реституцију Републике Србије – Јединица за враћање имовине жртава Холокауста, решавајући по захтеву Јеврејске општине у Београду, чији је пуномоћник адвокат Зоран Наумовић из Београда, ул. Крунска бр. 77, за враћање одузете имовине, сходно одредбама члanova 12 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника („Сл. гласник РС“ бр. 13/2016) на основу члана 192. и члана 205. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“ бр. 33/97 и 31/01 и „Службени гласник РС“ бр. 30/10), након спроведеног поступка, донела је дана **18.07.2016.** године следеће:

ДЕЛИМИЧНО РЕШЕЊЕ

1. **УСВАЈА СЕ** захтев, враћа имовина и утврђује право својине у корист Јеврејске општине у Београду, ул. Краља Петра бр. 71а и то на:

- Пословном простору у приземљу, описан као пословни простор за који није утврђена делатност 1. десно са подрумом, ненумерисан у ЗК., број посебног дела 1, ев.бр. 1, уписан у државној својини, корисништво ГО Стари град, постојећи у стамбено-пословној згради бр.1, у ул. Призренској бр.6 у Београду, на кп.бр. 2929 КО Стари град,
- Пословном простору у приземљу, површине 53м², описан као пословни простор за који није утврђена делатност 2. десно од улаза, ненумерисан у ЗК., број посебног дела 2, ев.бр. 2, уписан у државној својини, корисништво ГО Стари град, постојећи у стамбено-пословној згради бр.1, у ул. Призренској бр.6 у Београду, на кп.бр. 2929 КО Стари град,
- Градском грађевинском земљишту на катастарској парцели број 2929 КО Стари град, у уделу који је у сразмери са површином враћених посебних физичких делова, у односу на укупну површину објекта на тој катастарској парцели, Све уписано у листу непокретности број 1704 КО Стари град, а које непокретности су одузете бившем власнику Мацељски Вањи решењем НОО Стари град Н.бр. 43/60 од 22.01.1960. године.

2. Непокретности из тачке 1 диспозитива овог решења, које су дате у закуп па неодређено време, враћају се у државину Јеврејској општини Београд, након истека рока од три године по извршности овог решења, при чему ће, у периоду од стицања својине до ступања у посед Јеврејске општине Београд, закупац ступити у правни однос са Јеврејском општином Београд по уговору који је закључио са претходним власником.

3. На основу овог решења, а по правоснажности истог, надлежни орган за упис права на непокретностима, извршиће упис права својине на враћеним непокретностима из тачке 1. диспозитива, у корист Јеврејске општине Београд.

4. Налаже се надлежном органу за упис права на непокретностима, да на основу овог решења, а по његовој правоснажности, изврши брисање свих хипотекарних терета забележених у било чију корист на непокретностима из тачке 1. диспозитива овог решења.

5. О преосталом делу захтева Јеврејске општине Београд, одлучиће се накнадно, када се за то стекну законом предвиђени услови.

6. Враћена имовина је у слободном промету, а Република Србија, односно јединица локалне самоуправе имају право прече куповине приликом првог отуђења.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Јеврејска општина у Београду, преко пуномоћника адвоката Зорана Наумовића обратила се захтевом за враћање одузете имовине и то непокретности на катастарској парцели број 2929 КО Стари град иза ранијег власника Штерн Жиге, заведен под бројем предмета 46-000141/2016, на основу Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника.

У току доказног поступка пред овим органом, дана 29.06.2016. године одржана је усмена расправа којој су приступили пуномоћници подносиоца захтева. Том приликом су навели да у целости остају код захтева за враћање имовине на кп.бр. 2929 КО Стари град у ул. Призренској бр. 6 и то посебних физичких делова који се налазе у државној својини корисништво ГО Стари град, а који су наведени у захтеву.

Правобранилаштво ГО Стари град изјаснило се поднеском Уп-900/16 од 17.06.2016. године, у коме су навели да захтев није уредан јер нису достављени докази о праву својине бившег власника на одузетој имовини, као ни податке о основу и времену одузимања имовине. Даље су навели да је Жига Штерн погрешно означен као бивши власник, из разлога што је имовина била одузета Мацельски Бирд Вањи а не Жиги Штерну. Даље су навели да недостају и докази да су бивши власници били припадници Јеврејске заједнице као и да је пред Агенцијом поднет захтев за враћање у редовном поступку по предлогу Спасић Александра заведен под бр. 46-15211/2014.

Државно правобранилаштво РС и градско правобранилаштво града Београда нису приступили усменој расправи, нити су се поводом поднетог захтева изјаснили писаним путем.

На основу исправа приложених уз захтев, одржане усмене расправе и доказа изведенih на истој, Агенција за реституцију је утврдила следеће чињенично стање:

Увидом у ЗКУЛ бр. 1207 КО Београд 5 утврђено је да се на кат. парцели бр. 185 КО Београд 5 налазило земљиште површине 329m² са кућом у ул. Призренској бр. 6. Из истог ЗКУЛ-а је утврђено да је на основу Уговора о купопродају заведеног под Дн.бр. 671/40, наведене непокретности стекао Жига Штерн, од кога су променом Дн.бр. 2145/42 на основу Уредбе о припадању имовине Јевреја, наведене непокретности уписане у корист Србије. Променом Дн.бр. 717/43, наведена имовина је пренета на Херц Даницу, док је променом Дн.бр. 3249/48 на основу Закључка I Среског суда за град Београд од 21.06.1948. године бр. 1082/47 брисан упис права власништва Херц Данице и успостављен упис у корист Жига Штерна. Променом Дн.бр. 1473/58 на основу одлуке о наследству Среског суда у Загребу О.бр. 5/49

уписано је право власништва у корист Мацельски Вање да би променом заведеном под
Дн.бр. 4371/60, на основу правоснажног решења Комисије за национализацију НОО
Стари град бр. 43/60 на непокретностима из А листа била уписана друштвена својина.

Увидом у Закључак Првог среског суда за град Београд бр. 1082/47 од
21.06.1948. године, утврђено је да се ништи пренос власништва непокретне имовине
постојеће у Београду у ул. Призренској бр. 6 на кп.бр. 185 КО Београд 5 у корист
Србије, а са ове у корист Херц Данице из Београда. Ставом 3 истог решења је
наложено да се наведена имовина упише у корист Жига Штерна.

Увидом у решење о наслеђивању Котарског суда у Загребу Посл. бр. О-5/49
утврђено је да је иза Штерн Жиге, на имовини уписаној у ЗКУЛ бр. 1207 КО Београд 5,
као законски наследник оглашена Мацельски Вања из Израела. У образложењу
решења, наводи се да је Мацельски Вања унука Жиге Штерна.

Увидом у Решење Комисије за национализацију при НОО Стари град Н.бр.43/60
од 17.05.1960. године, утврђено је да је национализована и постала друштвена својина
зграда у Призренској улици бр.6, на кп.бр. 185 КО Београд 5, раније власништво
Мацельски- Бирд Вање. У образложењу овог решења наводи се да се зграда састоји од
приземља, партера и пет спратова, да се у приземљу налазе два локала од по 1
просторије, да се у истој згради налази 5 конфорних станова од по 4 собе, као и да се на
3 међуспрату и у партеру налазе гарсоњере од по собе, антреа и купатила са мокрим
чворм.

Увидом у записник о увиђају од 13.05.1973. године, сачињен приликом
обнављања земљишних књига Рз.бр. 1472, утврђено је да се зграда у ул. Призренској
бр. 6 састојала од 2 пословна простора у приземљу и то означени као локал први десно
и као локал други десно, 5 четвороособних станова на сваком спрату по један, четири
гарсоњере на међуспратовима са дворишне стране, гарсоњере на мансарди и
једнособног стана на мансарди.

Увидом у Уверење Ргз-Ски Београд 1 бр. 952-3-833/16 од 01.06.2016. године,
утврђено је да катастарској парцели бр. 185/1 КО Београд 5 старог премера, одговара
кат. парцела бр. 2929 КО Стари град новог премера.

Увидом у лист непокретности бр. 1704 КО Стари град утврђено је да се на
катастарској парцели бр. 2929 КО Стари град налази градско грађевинско земљиште
површине 298м2, са стамбено-пословном зградом у ул. Призренској бр.6, спратности
По+Пр+5Сп+Ма, са правним статусом, објекат преузет из земљишне књиге. Наведени
објекат се по листу непокретности бр. 1704 КО Стари град састоји од 2 пословна
простора у приземљу означени као први десно од улаза, без уписане површине и као
други десно од улаза, са површином од 53м2, гарсоњера 3, 5, 7 и 9 на међуспратовима,
гарсоњере на мансарди бр. 16, једнособног стана бр.14А на мансарди, троипособног
стана бр. 14 на мансарди и четвороособних станова бр. 4 на првом спрату, 6 на другом
спрату, 8 на трећем спрату, бр. 10 на четвртом спрату и бр. 11 на петом спрату.
Пословни простори у приземљу као и станови бр. 3, 4, 5, 7, 9 и 16 уписаны су у
државној својини, корисништво ГО Стари град.

Увидом у Извештај ЈП Пословни простор Стари град бр. 01-581/2016 од
01.07.2016. године, утврђено је да се на адреси ул. Призренска бр. 6 налазе два
пословна простора, од којих је први издат у закуп предузећу „MIĆO COMMERCE“ из
Београда, ул. Балканска бр. 32 на основу Уговора о закупу пословних просторија
0437/3748 од 06.09.2009. године и одлуке надзорног одбора Јавног предузећа од
07.06.2016. године на период од 5 година почев од 01.06.2016. године, док је други
пословни простор који се у фонду ЈП Пословни простор Стари град води са
површином од 84 м2, издат у Закуп предузећу Југославија промет ДП, Београд на

основу Уговора бр. 0908/1373 од 30.03.1994. године, са роком важења до 31.03.1998. године.

Увидом у допис Одељења за општу управу, имовинско-правне и стамбене послове ГО Стари град бр. 46-188/16 од 27.05.2016. године, преузет из предмета Агенције за реституицiju ПЈ Београд бр. 46-015211/2014, утврђено је да су сви станови који су били удруженi у стамбени фонд ГО Стари град откупљени, док су станови 1, 5, 7 и 9 пренети на дирекцију за изградњу ради изградње теразијског тунела.

Увидом у допис Одељења за грађевинске послове ГО Стари град бр. 351-399/16 од 07.06.2016. године, преузет из предмета Агенције за реституицiju ПЈ Београд бр. 46-015211/2014, утврђено је да није дошло до промене габарита предметног објекта, као и да се грађевинске дозволе СО Стари град бр. 22094/2/69 од 09.12.1969. године, бр. 351-178/76 од 23.08.1976. године као и употребна дозвола СО Стари град бр. 354-2/77 од 24.01.1977. године, издате ЈП Градском стамбеном и угоститељском предузећу „Варош Капије“ односе на реконструкцију и адаптацију пословних простора у приземљу зграде у ул. Призренској бр. 6.

Увидом у Списак обvezника верског приноса Јеврејске Ашкенске вероисповедне општине у Београду за 1941. годину, утврђено је да је Штерн Жига, кућевласник, са адресом у ул. Призренској бр. 6, означен као обvezник верског приноса.

На основу овако изведенih доказа, Агенција је нашла да постоје услови да се одлучи о захтеву подносиоца, делимичним решењем.

Чланом 1 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника („Сл. гласник РС“ бр.13/2016) прописано је да се овим законом, ради отклањања последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих наследника, уређују услови, начин и поступак враћања имовине одузете припадницима јеврејске заједнице који немају законских наследника и враћања одузете имовине организацијама које су у време одузимања биле у функцији јеврејске заједнице, за имовину која је одузета на територији Републике Србије за време Холокауста или на основу прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, као и финансијска подршка Републике Србије јеврејској заједници у Републици Србији.

Чланом 2 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника („Сл. гласник РС“ бр.13/2016) под "одузетом имовином" подразумевају се непокретности и покретне ствари и предузећа која су одузета бившим власницима за време Холокауста или применом прописа из члана 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу.

Законом о враћању одузете имовине и обештећењу, у члану 2, прописано је да се право на враћање одузете имовине може остварити на основу прописа који су таксативно наведени у овом члану. Тачком 34. ставом 1. овог члана наведен је и Закон о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта као пропис на основу кога се може остварити право на повраћај одузете имовине.

Зграда у улици Призренској бр.6, која је предмет захтева за враћање, подржављена је на основу решења НОО Стари град Н.бр.43/60 од 17.05.1960. године, ранијем власнику Мацельски Вањи из Израела, применом одредаба Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта. Како је овај закон прописан чланом 2. ставом 1. тачком 34. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, то је утврђено да је предмет захтева имовина која је обухваћена чланом 2 тачка 1 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама Холокауста које немају живих законских наследника.

Чланом 2 тачком 3 Закона прописано је да се под појмом "бивши власник" у смислу овог Закона подразумева физичко лице које је било припадник јеврејске

нема својство бившег власника зграде у ул. Призренској бр. 6. На основу изнетог, утврђено је да подносиоци захтева за враћање зграде у ул. Призренској бр. 6 у својству законских наследника Херц Данице, чији захтев је заведен под бројем предмета 46-015211/2014, нису активно легитимисани за остваривање права на враћање пред Агенцијом за реституцију.

Такође, на основу Извештаја Министарства спољних послова РС бр. 31689 од 10.08.2012. године, утврђено је да држава Израел није материјално компензовала своје држављане на територији данашње Републике Србије која им је одузета за време Холокауста и после 09.03.1945. године, из чега произилази да ни имовина која је предмет захтева, не представља имовину за коју је страна држава преузела обавезу обештећења, будући да је у моменту одузимања, Мацельски Вања живела у Израелу.

Зграда у улици Призренској бр. 6, у решењу о национализацији описана је као зграда од приземља, партера и пет спратова, у којој се у приземљу налазе два локала од по 1 просторије, 5 конфорних станова од по 4 собе, као и да се на међуспрату и у партеру налазе гарсоњере од по собе, антреа и купатила са мокрим чвром. Данас је на кат. парцели бр. 2929 КО Стари град предметна зграда у ул. Призренској бр. 6, уписана у лист непокретности бр. 1704 КО Стари град, као петоспратна стамбено-пословна зграда, са два пословна простора у приземљу, пет четврособних станова на сваком спрату и гарсоњера на међуспратовима, што у целости одговара стању из периода национализације, с тим да су настале нове стамбене јединице на мансарди и то проширењем на тавански простор.

Пословни простори из тачке 1 диспозитива, уписани су приликом обнове земљишних књига 1975. године као посебни физички делови у друштвеној својини, корисништво општине Стари град на основу национализације, и то као пословни простор бр. 1 први десно са подрумом без уписане површине и као пословни простор бр. 2 други десно, површине 53м², оба у приземљу предметне зграде. Наведени пословни простори и данас су у државној својини корисништво општине Стари град, којима располаже ЈП Пословни простор Стари град. Сходно изнетом, а како су предметне непокретности у државној својини, то су исте у смислу чл. 15 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, подобне за враћање у натураном облику.

На основу извештаја одељења за грађевинске послове ГО Стари град, утврђено је да објекат није претрпео промене габарита, као и да су грађевинске и употребне дозволе које се односе на пословне просторе у приземљу, издате за извођење радова на адаптацији и реконструкцији предметних локала. **Реконструкција** у смислу чл. 2 Закона о планирању и изградњи јесте извођење грађевинских радова на постојећем објекту у габариту и волумену објекта, којима се: утиче на стабилност и сигурност објекта и заштиту од пожара; мењају конструктивни елементи или технолошки процес; мења спољни изглед објекта или повећава број функционалних јединица, врши замена уређаја, постројења, опреме и инсталација са повећањем капацитета, док **адаптација** представља извођење грађевинских и других радова на постојећем објекту, којима се: врши промена организације простора у објекту, врши замена уређаја, постројења, опреме и инсталација истог капацитета, а којима се не утиче на стабилност и сигурност објекта, не мењају конструктивни елементи, не мења спољни изглед и не утиче на безбедност суседних објеката, саобраћаја, заштите од пожара и животне средине. Дакле, и реконструкција и адаптација подразумевају радове унутар габарита објекта којима не долази до увећања у смислу чл. 17 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу. Поред тога, упис пословних просторија у приземљу одговара стању уписаном приликом обнове земљишних књига из 1975 године, као и чињеничном стању утврђеном у поступку национализације, те је неспорно утврђено да се пословни

простори налазе на истој позицији унутар зграде и у истом облику као и приликом одузимања.

Имајући у виду да су пословни простори у приземљу објекта у ул. Призренској бр. 6, одузети у поступку национализације ранијем власнику Вањи Мацельски, која је била припадник јеврејске заједнице у смислу чл. 2 тачка 3 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника, да се ради о имовини без наследника у складу са чл. 2 тачка 2 истог Закона, да на предметним пословним просторима није дошло до увећања у смислу чл. 17 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, да су исти у државној својини у складу са чланом 15 истог Закона, да нису изузети од натуралне реституције у складу са чл. 18 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, као и да је Јеврејска општина у Београду активно легитимисана за остварење права на враћање имовине одузете на територији града Београда у смислу члана 13 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника, то је Агенција утврдила да су испуњени сви Законом прописани услови за враћање пословних простора из тачке 1 диспозитива овог решења.

Пословни простори из тачке 1 диспозитива, дати су у закуп предузећу „MIĆO COMMERCE“ из Београда, ул. Балканска бр. 32 на период од 5 година почев од 01.06.2016. године и предузећу Југославија промет ДП, са роком важења до 31.03.1998. године. Међутим, како Југославија промет ДП наведени пословни простор и данас користи на основу истог уговора, закључује се да је исти уговор о закупу прерастао на неодређено време, у складу са чл. 596 Закона о облигационим односима, будући да се закуподавац, након рока одређеног у уговору, не противи да закупац и даље користи предметну непокретност. Члан 28. став 3. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, прописује да пословни објекти и пословне просторије, дате у закуп било које врсте или сродан однос враћају се бившем власнику у својину у складу са овим законом, а по истеку три године од дана извршности решења о враћању имовине и у државину, ако се бивши власник и закупац другачије не споразумеју. У периоду од стицања својине до ступања у посед бившег власника, закупац ступа у правни однос са њим по уговору који је закључио са претходним власником. Имајући у виду наведено, овај орган је одлучио да одложи пренос државине кориснику права на враћање одузете имовине на период од три године.

Код утврђивања права на враћање градског грађевинског земљишта, Агенција је нашла да је захтев Јеврејске општине у Београду основан и у овом делу. Наимс, чланом 104 ставом 2 Закона о планирању и изградњи прописано је да ако се на катастарској парцели налази објекат, односно објекти у сувласништву различитих лица или је објекат састављен од посебних делова који су у власништву различитих лица, орган из става 1. овог члана у евиденцију непокретности и правима на њима уписује да је катастарска парцела у сувласништву тих лица, а да је удео тих лица у сразмери са површином коју поседују у односу на укупну површину објекта, односно објеката који се налазе на тој парцели. Имајући у виду да су подносиоцу захтева враћени посебни физички делови, који се налази у згради ул. Призренска бр. 6, на катастарској парцели број 2929 КО Стари град, то је овај орган нашао да су испуњени услови прописани чланом 23 става 2 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, будући да није остварио право конверзије у складу са чл. 101 Закона о планирању и изградњи, који је престао да важи, док је конверзија сада регулисана чл. 104 Закона о планирању и изградњи, те је овим решењем враћено и градско грађевинско земљиште у сразмери са површином враћених посебних физичких делова у односу на укупну површину објекта који се налазе на овој парцели.

Чланом 205. став 1. Закона о општем управном поступку прописано је да када се у једној управној ствари решава о више питања, а само су нека од њих сазрела за решавање, и кад се покаже као целисходно да се о тим питањима одлучи посебним решењем, орган може донети решење само о тим питањима (делимично решење). Обзиром да је захтев подносилаца сазрео за одлучивање само у делу описаном у тачки 1. диспозитива решења, то је овај орган, из разлога целисходности, а у складу са чланом 205. Закона о општем управном поступку, одлучио само о том делу захтева.

У складу са чланом 19 Закона о отклањању последица одузимања имовине жртвама холокауста које немају живих законских наследника, којим је прописано да се у решењу налаже се надлежним органима извршење решења, као и брисање евентуалних терета, одлучено је као у тачки 3 и 4 диспозитива овог решења.

Чланом 62 став 3 Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, прописано је да је враћена имовина у слободном промету, а да Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе имају право прече куповине приликом првог отуђења те је одлучено као у тачки 6 диспозитива овог решења.

УПУТСТВО О ПРАВНОМ СРЕДСТВУ:

Против овог решења странка може изјавити жалбу Министарству финансија РС, као другостепеном органу, у року од 15 дана од дана достављања овог решења, а преко овог органа, у довољном броју примерака за орган и странке

Саветник за поступак враћања
одузете имовине жртава Холокауста

Андрјанић Веселин

Сектор за координацију и надзор

М.С.С.Б.

Доставити:

- Подносиоцу захтева Јеврејској општини Београд, преко пун. адв. Зорана Наумовића, ул. Крунска бр. 77, 11000 Београд,
- Државном правоборнилаштву РС, ул. Немањина бр.22-26, Београд,
- Градском превобранилаштву града Београда, ул. Тиршова бр.3/III, Београд,
- Општинском правоборнилаштву градске општине Стари град, ул. Македонска 42, 11000 Београд,
- Агенцији за реституцију-централна јединица, Сектору за координацију и надзор,
- Архиви,
- У предмет.

Доставити по правоснажности:

- Управи јавних прихода града Београда, Одељење за подручје ГО Стари град, ул. Македонска 42, 11000 Београд,
- РГЗ-служби за катастар непокретности Стари град, ул. Цара Душана бр. 1, 11000 Београд,
- Републичкој дирекцији за имовину Републике Србије, ул. Краља Милана бр. 16, 11000 Београд,
- Агенцији за реституцију-централна јединица, Сектору за координацију и надзор.

ЕКСПЕДОВАНО
из Агенције за РЕСТИТУЦИЈУ

20.07.2016.